

В. А. МОЗГОВА

Вікторія Анатоліївна Мозгова, кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту Національної академії прокуратури України

ПОНЯТТЯ ТА РІВНІ КООРДИНАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ІЗ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ Й КОРУПЦІЇ

Президент України В. Ф. Янукович наголошує, що одним із стратегічних пріоритетів для України залишається боротьба із злочинністю та корупцією¹. Криміногенні реалії сьогодення вимагають дієвого механізму реагування з боку держави, зокрема забезпечення злагоджених, цілеспрямованих, спільних дій правоохоронних органів; усунення паралелізму та дублювання у їх правоохоронній діяльності. У цьому зв'язку особливого значення набуває належна координація діяльності правоохоронних органів у вказаній сфері, здійснення якої відповідно до ст. 10, ч. 3 ст. 29 Закону України «Про прокуратуру», абз. 3 ч. 5 ст. 5 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» покладено на Генерального прокурора України та підпорядкованих йому прокурорів.

Разом із тим слід констатувати, що практика здійснення такої координації свідчить про наявні недоліки у її реалізації як організаційного, так і нормативно-правового характеру.

Питання вдосконалення координації діяльності правоохоронних органів з протидії злочинності та корупції в Україні стали предметом вивчення у працях Є. М. Блажівського, М. М. Бурбики, Ю. М. Грошевого, Л. М. Давиденка, В. В. Долежана, П. М. Каркача, М. В. Косюти, М. Й. Курочки, В. І. Малюги, М. І. Мичка, В. Т. Нора, Є. М. Поповича, В. П. Пшонки, М. В. Руденка, В. Л. Синчука, Д. В. Суходубова та ін.

Між тим, незважаючи на значну кількість наукових досліджень з цієї тематики, багато питань залишаються дискусійними і потребують подальшого вивчення. Зокрема, актуальним є визначення поняття вказаної координації, а також дослідження особливостей її реалізації на різних рівнях, що зумовило мету написання статті.

Вбачається, що визначення поняття координації діяльності правоохоронних органів із протидії злочинності та корупції потребує розкриття сутності такої координації.

Відповідно до тлумачного словника поняття «координація» визначається як погодження, зведення до відповідності, установа взаємозв'язку, контакту в діяльності людей, між діями, поняттями тощо; узгодженість рухів, дій та ін.² Таким чином, під координацією слід розуміти взаємоузгоджену діяльність декількох суб'єктів для досягнення ними спільної мети.

Проте слід підкреслити, що координація діяльності правоохоронних органів з протидії злочинності та корупції стосується узгодження дій між адміністративно не підлеглими суб'єктами. При цьому такі суб'єкти взаємодіють на засадах їх рівності в прийнятті спільних рішень (внесенні пропозицій, розробленні рекомендацій тощо); самостійності кожного правоохоронного органу в межах наданих йому законодавством повноважень та недопущення підміни одного органу іншим при виконанні координаційних заходів; персональної відповідальності певних керівників правоохоронних органів за своєчасне виконання узгоджених заходів.

Координація діяльності правоохоронних органів здійснюється за такими пріоритетними на відповідній території напрямками протидії злочинності та корупції, які вимагають спільних, першочергових та невідкладних дій. Інакше кажучи, координація є концентрацією кадрів і засобів на головному напрямі. Це означає, що кожен орган у межах своєї компетенції діє притаманними йому прийомами і методами в єдиному напрямі для досягнення поставленої мети одночасно з іншими органами згідно з розробленою програмою або планом узгоджених заходів із протидії злочинності та корупції³.

Також, як зазначалося вище, така координація передбачає наявність спеціального суб'єкта, який має повноваження щодо організації спільних дій – прокурора.

З урахування вказаного та на підставі аналізу спеціальних наукових праць⁴, можна дійти висновку, що координація діяльності правоохоронних органів із протидії злочинності та корупції – це передбачена законом, об'єктивно обумовлена, узгоджена та постійна взаємодія з метою реалізації учасниками правоохоронної діяльності спільних заходів за найбільш пріоритетними напрямками протидії злочинним та корупційним проявам, що здійснюється під організаційним керівництвом відповідного прокурора.

Переходячи до розгляду питання щодо рівнів координації діяльності правоохоронних органів із протидії злочинності та корупції, слід зауважити, що Закон України «Про прокуратуру» та Положення про координацію діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності та корупції (від 11 лютого 2013 р. № 5/132/21/4/84/82/ОД-13/10) (далі – Положення) не містять окремих положень щодо їх визначення. Однак аналіз законодавчих та інших нормативних актів, насамперед актів Генеральної прокуратури України дає змогу умовно виокремити рівні такої координації та окреслити їх специфіку.

Виходячи із змісту ч. 1 ст. 10 Закону України «Про прокуратуру» та наказу Генерального прокурора України «Про координацію діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності та корупції» від 16 січня 2013 р. № 1/1гн (далі – Наказ № 1/1гн) координацію діяльності правоохоронних органів реалізують прокурори всіх рівнів. Між тим, особливості координаційної діяльності прокурорів різних рівнів визначаються, передусім їх компетенцією, яка поширюється на визначену територію. Прокуратура координує діяльність з протидії злочинності та корупції установ чи відомств правоохоронних органів (суб'єктів координації), що не перебувають у її підпорядкуванні, однак діють на підвідомчій їй території, тобто мають однопорядкове, однорівневе становище.

Досліджуючи рівні координації, доцільно звернутися до тлумачення терміна «рівень». Так, у тлумачному словнику рівень визначається як «умовна горизонтальна лінія або площа, що слугує межею висоти, яку має або на якій міститься хто-, що-небудь»⁵.

З огляду на будову системи органів прокуратури та розмежування їх повноважень умовно можна виділити наступні рівні координації прокурором діяльності правоохоронних органів із протидії злочинності й корупції: загальнодержавний, регіональний та місцевий. Розглянемо кожен з них.

Загальнодержавний рівень координації. На цьому рівні координують діяльність правоохоронних органів Генеральний прокурор України або його заступники. Генеральний прокурор України очолює координацію правоохоронних органів держави, спрямовує її відповідно до пріоритетних загальнодержавних напрямів протидії злочинності та корупції.

Відповідно, суб'єктами координації Генеральної прокури України є правоохоронні органи держави на рівні їх перших керівників (заступників).

Згідно з п. 6 Наказу № 1/1гн організаційне забезпечення координаційних заходів під головуванням Генерального прокурора України з питань протидії злочинності покладено на Головне управління нагляду за додержанням законів у кримінальному провадженні, а з питань протидії корупції – на Головне управління нагляду за додержанням законів спецпідрозділами та іншими органами, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю і корупцією, а під головуванням заступників Генерального прокурора України – на відповідні самостійні структурні підрозділи.

Слід зазначити, що координація діяльності правоохоронних органів з протидії злочинності та корупції на загальнодержавному рівні тісно пов'язана з міжнародною діяльністю Генеральної прокуратури України, передусім, у сфері співпраці щодо протистояння міжнародній злочинності.

Сьогодні Україна все активніше стає об'єктом зростання заінтересованості міжнародних злочинних угруповань, зокрема у сфері легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, торгівлі людьми, нелегального переміщення зброї, небезпечних матеріалів та наркотичних засобів. Збільшується кількість нелегальних мігрантів та набуває все більшого поширення організована етнічна злочинність⁶.

У сфері протидії міжнародній злочинності шляхом співпраці з іншими державами, зокрема здійснення сумісних з ними заходів (процесуального, криміналістичного характеру) правоохоронних органів, Генеральна прокуратура України виступає уповноваженим (центральним) органом, на який покладається обов'язок координувати та реалізовувати заходи міжнародного співробітництва в межах своєї компетенції.

У ст. 26 Закону України «Про прокуратуру» передбачено, що Генеральний прокурор України відповідно до міждержавних угод про надання правової допомоги вирішує питання про порушення і розслідування кримінальних справ, проведення дізнання, видачу злочинців або осіб, які підозрюються у вчиненні злочинів, направлення повідомлень про наслідки кримінального переслідування, а також інші передбачені такими угодами питання. Таким чином, органи прокуратури відповідно до їх компетенції забезпечують дотримання зобов'язань України за міждержавними багатосторонніми та двосторонніми договорами нашої держави у сфері надання взаємної допомоги у кримінальних справах (або які містять елементи правової допомоги). Також Генеральна прокуратура України є стороною у низці міжвідомчих угод з органами держав далекого та близького зарубіжжя, переважно щодо співробітництва у сфері надання правової допомоги, боротьби з корупцією, торгівлею людьми, органами та тканинами людини, транснаціональною, організованою злочинністю і відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом.

На виконання зобов'язань за міжнародними договорами та в умовах реалізації вимог нового Кримінального процесуального кодексу України у квітні 2013 р. наказом Генерального прокурора України було створено Головне управління міжнародно-правового співробітництва та європейської інтеграції. До складу новоутвореного Головного управління увійшли Управління міжнародного права та європейської інтеграції і Управління правової допомоги та екстрадиції.

Окрім того, Генеральна прокуратура України співпрацює з низкою міжнародних організацій та інституцій, зокрема: Організацією Об'єднаних Націй, Радою Європи, Світовим самітом Генеральних прокурорів, Міжнародною асоціацією прокурорів, Консультативною радою Європейських прокурорів, Координаційною радою генеральних прокурорів держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав (СНД).

За безпосередньою участю Генеральної прокуратури України розробляються і реалізуються міждержавні програми співробітництва держав-учасниць СНД у боротьбі зі злочинністю, тероризмом, наркозагрозою, незаконною міграцією і торгівлею людьми. Реалізація цих програм сприяє формуванню єдиних підходів щодо забезпечення безпеки і адекватного реагування на виникаючі загрози, а також ефективної організації проведення спільних заходів, вдосконалення системи координації і взаємодії

компетентних органів держав-учасниць і органів СНД у протидії сучасним викликам і загрозам безпеки, розвитку інформаційно-аналітичної та нормативно-правової бази співробітництва⁷.

Крім того, вказана міжнародна діяльність у сфері протидії злочинності відіграє суттєву роль у реалізації координації прокурором діяльності правоохоронних органів у межах України, зумовлює певні її напрями.

Регіональний рівень координації. На рівні регіонів відповідальність за організацію роботи з координації діяльності правоохоронних органів із протидії злочинності та корупції покладено на перших керівників прокуратур Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, спеціалізованих прокуратур (на правах обласних). До спеціалізованих прокуратур обласного рівня станом на липень 2013 р. відносять Дніпровську екологічну прокуратуру, прокуратури Південного, Західного, Центрального та Кримського регіонів України з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері.

Організаційне забезпечення координаційних заходів під головуванням вказаних прокурорів (їх заступників) з питань протидії злочинності та корупції покладається на структурні підрозділи відповідних органів прокуратури (п. 6 Наказу № 1/Гн).

Слід зазначити, що територіальні та спеціалізовані прокуратури при здійсненні координації тісно взаємодіють між собою, що відповідає вимогам галузевих наказів Генерального прокурора України. Зокрема, відповідно до п. 3 Наказу № 1/Гн прокурори Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя при здійсненні координації зобов'язані забезпечувати взаємодію з відповідними спеціалізованими прокурорами (на правах обласних).

Згідно з п.п. 18.1. п. 18 наказу Генерального прокурора України «Про особливості діяльності прокуратур з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері» від 12 квітня 2013 р. № 12Гн прокурори з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері усіх рівнів при здійсненні координації діяльності правоохоронних органів з питань боротьби зі злочинністю і корупцією у воєнній сфері зобов'язані забезпечувати належну взаємодію з цих питань як зі спеціалізованими, так і з територіальними прокурорами.

Місцевий рівень координації. Координаторами діяльності правоохоронних органів на місцевому рівні є прокурори міст, районів та прирівняні до них прокурори.

Координаційна діяльність прокуратури на цьому рівні має свої особливості. Зокрема, міськміжрайпрокурори не мають організаційної можливості самостійно проводити деякі необхідні на підвідомчій їм території координаційні заходи і мають їх реалізовувати через прокурорів вищого рівня. Переважно це пов'язано з тим, що немає суворо побудованої за адміністративно-територіальним та галузевим (предметним) принципами відповідної горизонталі правоохоронних органів, у той час яка прокурор координує діяльність правоохоронних органів однопорядкового, однорівневого становища. Також міськміжрайпрокурори організаційно обмежені у проведенні певних форм координації, зокрема, спільного засідання колегій прокуратури та правоохоронних органів, через відсутність колегій на їх рівні.

Між тим, слід підкреслити, що одним з основних принципів координації є принцип рівності суб'єктів координаційної діяльності у визначенні проблемних питань щодо запобігання і протидії злочинності та корупції, розробленню пропозицій щодо заходів, спрямованих на їх подолання (п. 3 Положення). Дотримуючись визначених процедур, прокурори усіх рівнів мають можливість і зобов'язані реалізовувати необхідні на відповідній території спільні заходи із протидії злочинності та корупції.

Відповідно до наказу Генерального прокурора України «Про особливості організації роботи прокуратур міст з районним поділом» від 11 липня 2012 р. № 1/2Гн (далі – Наказ № 1/2Гн) прокурори міст з районним поділом координують діяльність правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю та корупцією і взаємодіють з цих питань зі спеціалізованими прокуратурами, розташованими на території міста (п.п. 3.1. п. 3). Організаційний порядок координації діяльності правоохоронних органів визначається у регламентах цих прокуратур (п.п. 7.2. п. 7 наказу Генерального прокурора України «Про організацію роботи і управління в органах прокуратури України» від 26 грудня 2011 р. № 1Гн).

Підпункт 4.1. п. 4 Наказу № 1/2Гн передбачає, що прокурори міст з районним поділом визначають необхідність залучення прокуратур районів у місті до виконання заходів, які проводяться прокуратурою міста, виходячи зі стану законності й корупції на відповідній території, поширеності правопорушень та соціально-економічних проблем міста, а також до виконання завдань і доручень, рішень колегії та нарад прокуратури вищого рівня, надають їм доручення з цих питань.

При цьому не повинно допускатися дублювання координаційних заходів, визначених прокуратурою міста та прокурорами районів.

Слід звернути увагу на те, що на практиці існують певні недоліки у координаційній діяльності прокурорів районів у місті. Зокрема, непоодинокі випадки, коли, незважаючи на наявні у районі конкретні проблеми з питань протидії злочинності та корупції, координаційна діяльність прокурорів районів в основному зводиться до організації виконання заходів, визначених координаційними (міжвідомчими) нарадами під головуванням прокурора міста. Такі випадки зумовлені, насамперед, відсутністю належного контролю за діяльністю прокуратур районів у місті з питань координації з боку прокурора міста та прокуратури області.

Виходячи з наведеного, координаційна діяльність прокуратури із протидії злочинності та корупції має різнорівневий характер. Особливість реалізації координації прокурором діяльності правоохоронних органів на різних рівнях полягає: по-перше, у суб'єктному складі координаційних заходів, по-друге, у характері прийнятих рішень, дія яких поширюється на окрему територію (території)⁸, по-третє, у пріоритетах здійснення координації за тими чи іншими напрямками протидії злочинності й корупції.

Однак виокремлення рівнів координації за ознакою територіальної компетенції прокуратури відповідного рівня є умовною. Реалії сьогодення щодо стану злочинності, особливо організованої, підтверджують, що вона має екстериторіальний характер. Якісна та ефективна їй протидія потребує взаємодії правоохоронних органів, проведення ними координаційних заходів не тільки в межах певної адміністративно-територіальної одиниці, але інколи й сусідніх територій, на які їх компетенція не розповсюджується. Тому реалізація заходів протидії злочинності та корупції у певному напрямі (сфері) на практиці може потребувати координації діяльності правоохоронних органів декількох районів, областей і т.д. При цьому координаційний центр має бути єдиним, інакше, як свідчить практика, діяльність «врізної» не приносить результатів⁹.

Таким чином, координація діяльності правоохоронних органів є об'єктивно обумовленим необхідним заходом підвищення ефективності протидії злочинності та корупції. Багаторівнева будова такої координації відіграє важливу роль у її належній організації, забезпечує її системність, можливість якісного планування координаційних заходів та контролю за їх виконанням.

¹ Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2012 році : Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К. : НСД, 2012. – 256 с. – С. 120.

² Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ Перун, 2005. – 1728 с. – С. 572.

³ Миренский Б. А. Правоохранительные органы Республики Узбекистан: учебник для юридических вузов / Б. А. Миренский. – Т.: Адолат, 1998. – 240 с. – С. 124.

⁴ Блажівський С. Координаційна діяльність органів прокуратури України у сфері протидії злочинності та корупції / С. Блажівський // Вісник Національної академії прокуратури України. – № 2 (30). – 2013. – С. 5–9. – С. 5–6; Бурбика М. М. Координаційна діяльність органів прокуратури у сфері протидії злочинності: організаційно-правові засади: монографія / М. М. Бурбика. – Суми: Сумський держ. ун-т, 2011. – 305 с. – С. 246; Зинуров Р. Н. Концептуальные основы и научно-практические проблемы координации деятельности правоохранительных органов по борьбе с преступностью (Тенденции и закономерности): дисс. ... докт. юрид. наук: спец.: 12.00.11 «Судебная власть, прокурорский надзор, организация правоохранительной деятельности, адвокатура» / Рафаил Нариманович Зинуров. – Уфа: Ин-т права Башкирского гос. ун-та, 2003. – 351 с. – С. 33; Капитонова Ю. В. Основы координации прокуратурой деятельности правоохранительных органов по борьбе с преступностью: дисс. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.11 «Судебная власть, прокурорский надзор, организация правоохранительной деятельности, адвокатура» / Юлия Владимировна Капитонова – М.: НИИ проблем укрепления законности и правопорядка при Ген. прокуроре Российской Федерации, 2002. – 214 с. – С. 36; Каркач П. М. Координаційна функція прокуратури України: навч.-метод. посіб. / П. М. Каркач, В. Л. Синчук. – Х.: Право, 2005. – 96 с. – С. 15.

⁵ Великий тлумачний словник сучасної української мови. Цит. праця. – С. 1032.

⁶ Черноус Ю. М. Теорія і практика криміналістичного забезпечення досудового слідства у справах про злочини міжнародного характеру: монографія / Ю. М. Черноус. – К.: Видавничий дім «Скіф», 2012. – 448 с. – С. 65–66.

⁷ Доклад о выполнении в 2011–2012 годах программ сотрудничества государств – участников Содружества Независимых Государств в борьбе с преступностью, терроризмом, незаконным оборотом наркотиков, незаконной миграцией и торговлей людьми на 2011–2013 годы [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.e-cis.info/page.php?id=23421>

⁸ Бурбика М. М. Вказана праця. – С. 111.

⁹ Зинуров Р. Н. Вказана праця. – С. 219.

Резюме

Мозгова В. А. Поняття та рівні координації діяльності правоохоронних органів із протидії злочинності та корупції.

У статті розкрито сутність та надано поняття координації діяльності правоохоронних органів із протидії злочинності та корупції. Зауважено, що така координація здійснюється під організаційним керівництвом відповідного прокурора і має різнорівневий характер. З огляду на будову системи органів прокуратури та розмежування їх повноважень, умовно виокремлено три рівні координації прокурором діяльності правоохоронних органів у вказаній сфері (загальнодержавний, регіональний та місцевий) та окреслені особливості її реалізації на цих рівнях. У рамках дослідження загальнодержавного рівня координації розглянуті питання міжнародної діяльності Генеральної прокуратури України у сфері співпраці щодо протистояння міжнародній злочинності.

Ключові слова: координація, протидії злочинності та корупції, рівні координації, міжнародна злочинність, правоохоронні органи, органи прокуратури.

Резюме

Мозговая В. А. Понятие и уровни координации деятельности правоохранительных органов по противодействию преступности и коррупции.

В статье раскрыта сущность и дано понятие координации деятельности правоохранительных органов по противодействию преступности и коррупции. Подчеркнуто, что такая координация осуществляется под организационным руководством соответствующего прокурора и имеет разноуровневый характер. С учетом строения системы органов прокуратуры и разграничения их полномочий, условно выделены три уровня координации прокурором деятельности правоохранительных органов в указанной сфере (общегосударственный, региональный и местный) и определены особенности ее реализации на этих уровнях. В рамках исследования общегосударственного уровня координации рассмотрены вопросы международной деятельности Генеральной прокуратуры Украины в сфере сотрудничества по противостоянию международной преступности.

Ключевые слова: координация, противодействие преступности и коррупции, уровни координации, международная преступность, правоохранительные органы, органы прокуратуры.

Summary

Mozhova V. The notion and the levels of the coordination of law-enforcement authorities' activity related to crime and corruption counteraction.

The notion of the coordination of law-enforcement authorities' activity related to crime and corruption counteraction is given and its essence is disclosed. It is noticed that such coordination is carried under the organizing guidance of the corresponding prosecutor and it has various-level character. Considering the structure of the system of public prosecution bodies and the division of their powers, three levels of coordination law enforcement activities in this area by prosecutors are identified (national, regional and local) and the features of its implementation at these levels are defined. During the research of the national level coordination considered the questions of the international activities of the Prosecutor General's Office of Ukraine in the area of international cooperation in counteracting the international crime.

Key words: coordination, crime and corruption counteraction, levels of coordination, international crime, law-enforcement authorities, prosecution authorities.

Отримано 3.06.2013

УДК 343.344

В. А. РОБАК

Володимир Анатолійович Робак, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри Кримського інституту права Національного університету «Одеська юридична академія»

НЕЗАКОННЕ ПОВОДЖЕННЯ З ВОГНЕПАЛЬНОЮ ЗБРОЄЮ

Проблема забезпечення безпеки громадян, охорони їх життя та здоров'я, особистої недоторканності є одним з центральних напрямів соціальної політики України. На сьогодні планомірній розбудові правової держави суттєво заважають погіршення криминогенної ситуації, підвищення рівня злочинності, негативні зміни її кількісних та якісних показників. Найбільшу тривогу викликає тенденція до поширення тяжких насильницьких злочинів, серед яких найнебезпечнішими є такі, що вчиняються з використанням зброї, особливо вогнепальної. Такі злочини завжди викликають широкий резонанс, породжують у населення почуття страху, невпевненості у майбутньому, незахищеності свого життя та життя близьких людей.

Загальнонебезпечні предмети, при їх неконтрольованому поширенні, становлять підвищену загрозу для суспільства, оскільки можуть опинитися у психічно неврівноважених людей, злочинців. Спеціальними правилами поведження зі зброєю, боеприпасами, вибухівкою тощо визначено, з якими з цих предметів громадяни взагалі не вправі вчиняти будь-яких дій, а які дії можна виконувати на підставі спеціального дозволу¹.

В Україні суспільство нині, як і в попередні роки, перебуває у стадії проведення правових реформ. За цих умов правоохоронним органам нашої держави постійно доводиться протистояти зростанню злочинності, зокрема її видів, де використовується зброя, боеприпаси, вибухові речовини та засоби вибуху, завезені до нас із-за кордону контрабандним шляхом. Зброя, як відомо, повсякчас була привабливим товаром для злочинного світу. Актуальність проблеми боротьби зі злочинами, що вчиняються з використанням вогнепальної зброї, обумовлена тим, що такі злочини завдають непоправної шкоди життю чи здоров'ю громадян, зокрема, призводять до загибелі публічних людей, у тому числі політиків, державних діячів, журналістів, бізнесменів. Тому протидія злочинам, що вчиняються з використанням зброї, є, безперечно, однією з нагальних потреб суспільства.

Збільшення кількості зброї, що попадає у незаконний обіг, є однією з тривожних тенденцій нашого життя. Однією з причин є стійка тенденція збільшення кількості насильницьких злочинів, що підвищує попит на зброю, спричиняє поширення так званого «збройового чорного ринку», який поповнюється не тільки з внутрішніх джерел, а й за рахунок активного придбання зброї за кордоном. Крім того, на сучасному етапі, на жаль, вогнепальна зброя, як у руках зловмисників, так й у руках законслухняних громадян також, сприймається як норма, причому рівень свідомості багатьох власників зброї є таким, що вони ладні використати її без будь-яких вагань.

Питанням незаконного поведження зі зброєю вже приділялася увага у працях багатьох вчених, серед яких особливу увагу заслуговують роботи О. М. Бандурки, В. І. Борисова, А. В. Дмитренко, І. В. Іваненко, М. І. Мельника, М. Г. Пінчука, В. О. Тулякова, М. І. Хавронюка та інших. Однак, розвиток суспільних відносин у зазначеній сфері, поява нових видів озброєння, удосконалення технічних характеристик існуючих видів та, як зазначалося, збільшення незаконних об'ємів обігу вогнепальної зброї, потребує удосконалення чинного кримінального законодавства задля приведення його у відповідність реальній дійсності.

Отже, метою цієї роботи є аналіз положень чинного кримінального законодавства відносно незаконного поведження з вогнепальною зброєю.

Стосовно визначення поняття «вогнепальна зброя», необхідно зазначити, що відповідно до п. 4 постанови Пленуму Верховного Суду № 3 від 26 квітня 2002 р. «Про судову практику про викрадення та інше